

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH**

z dnia 17 października 1933 r.

**w sprawie regulaminu wyborczego do rad gromadz-
kich na obszarze województw: białostockiego, kielec-
kiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, pole-
skiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego.**

Na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy o częściowej
zmianie ustroju samorządu terytorjalnego z dnia 23
marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) zarzą-
dzam co następuje:

Postanowienia ogólne.

§ 1. Przez powołane w niniejszym regulaminie
bez bliższego określenia artykuły ustawy należy ro-
zumieć odpowiednie artykuły ustawy z dnia 23 mar-

ca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294). Przez powołane bez bliższego określenia paragrafy należy rozumieć odnośne paragrafy niniejszego regulaminu.

§ 2. (1) Przed zarządzeniem wyborów, na polecenie starosty powiatowego wójt sporządza spisy wyborców w jednym egzemplarzu dla każdej gromady oddzielnie, do których wpisuje wszystkich posiadających prawo wybierania do rady gromadzkiej (§ 4).

(2) Spisy wyborców sporządzane są na podstawie rejestru mieszkańców oraz na podstawie danych i materiałów posiadanych przez gminę w związku z prowadzeniem rejestru mieszkańców. Spisy sporządzane są w układzie według miejscowości (osiedli) i numerów domów według wzoru Nr. 1.

(3) W wyznaczonym przez starostę powiatowego (ust. 1) terminie, wójt przesyła jeden egzemplarz spisu wyborców staroście powiatowemu, który po wykorzystaniu go przy ewentualnym podziale gromady na okręgi wyborcze zwraca go równocześnie z pismem zarządzającym wybory.

(4) W razie podziału obszaru gromady na okręgi wyborcze wójt rozбивa spis wyborców danej gromady na spisy okręgowe, sporządzając po jednym egzemplarzu spisu wyborców dla każdego okręgu oddzielnie.

§ 3. (1) Wybrany na radnego gromadzkiego i na zastępcę radnego gromadzkiego może być każdy obywatel polski bez różnicy płci, który ukończył do dnia zarządzenia wyborów 30 lat, ma od roku miejsce zamieszkania na terenie gromady lub okręgu i posiada w myśl art. 3 ustawy prawo bezpośredniego wybierania do organów ustrojowych związków samorządowych.

(2) Liczbę radnych gromadzkich i ich zastępców określa starosta powiatowy w zależności od liczby mieszkańców w gromadzie stosownie do art. 19 ustawy.

§ 4. Radnych gromadzkich i ich zastępców wybiera zebranie wyborców, posiadających w myśl art. 3 ustawy prawo bezpośredniego wybierania do organów ustrojowych związków samorządowych: w gromadach niepodzielonych na okręgi wyborcze — mających od roku miejsce zamieszkania na terenie gromady, w gromadach zaś podzielonych na okręgi wyborcze — mających także miejsce zamieszkania na terenie danego okręgu wyborczego.

§ 5. (1) Decyzja co do ewentualnego podziału obszaru gromady na okręgi wyborcze i podziału mandatów pomiędzy okręgi należy do starosty powiatowego. Podział mandatów pomiędzy poszczególne okręgi wyborcze skutecznia się w zależności od liczby mieszkańców. Liczbę mieszkańców w każdym okręgu wyborczym ustala się na podstawie prowadzonej przez gminę ewidencji ludności.

(2) Każdy okręg wyborczy winien stanowić jedną ciągłą powierzchnię.

§ 6. (1) Wybory radnych gromadzkich i ich zastępców zarządza starosta powiatowy, któremu przysługuje ogólny nadzór nad przeprowadzeniem

wyborów. Z tego tytułu starosta powiatowy korzysta analogicznie z uprawnień, określonych w art. 67 ustawy. W zarządzeniu wyborów starosta powiatowy podaje dzień zarządzenia wyborów, dzień głosowania, ilość mandatów przypadających na daną gromadę, ewentualnie podział na okręgi wyborcze i ilość mandatów w każdym okręgu wyborczym, nazwiska przewodniczącego gminnej i przewodniczących gromadzkich lub okręgowych komisji wyborczych. (Wzór Nr. 2).

(2) Wybory nie mogą się odbywać w okresie pilnych robót polnych oraz uroczystych świąt.

(3) Okres czasu pomiędzy dniem ogłoszenia (§ 8), a dniem głosowania nie może być krótszy aniżeli 6 dni.

(4) Koszty wyborów ponosi z reguły gromada. W przypadku zaś zupełnego braku odpowiednich dochodów gromady — gmina wiejska.

§ 7. (1) Dla każdej gminy oraz gromady niepodzielonej na okręgi wyborcze, bądź też dla każdego okręgu wyborczego tworzy się oddzielną komisję wyborczą.

(2) Komisję wyborczą tworzą: przewodniczący i dwóch członków.

(3) Przewodniczącego mianuje starosta powiatowy. Członków zaś powołuje przewodniczący. Członkami komisji wyborczych mogą być jedynie osoby, posiadające prawo wybierania (§ 4) na obszarze gminy lub gromady. Przewodniczący każdej komisji wyznacza jednego z członków komisji jako swego zastępcę. W braku któregośkolwiek z członków komisji, przewodniczący (zastępca) może powołać na jego miejsce zastępcę z pośród osób, posiadających prawo wybierania na obszarze gminy lub gromady. (Wzory Nr. 3 i 4).

(4) Do powzięcia uchwał komisji wyborczej potrzebna jest obecność przewodniczącego (zastępcy) i dwóch członków (zastępców). Uchwały zapadają zwykłą większością głosów.

§ 8. (1) Niezwłocznie po zarządzeniu wyborów wójt doręcza spisy wyborców całej gromady lub, w razie podziału gromady na okręgi wyborcze, — okręgowe spisy wyborców, — przewodniczącemu gminnej komisji wyborczej. Jednocześnie przewodniczący każdej komisji wyborczej powołuje członków komisji wyborczych, — wójt zaś wyznacza dla każdej komisji lokal wyborczy. Lokalem gminnej komisji wyborczej jest lokal urzędu gminnego.

(2) Sołtys niezwłocznie po otrzymaniu od wójta niezbędnych danych podaje do powszechnej wiadomości na terenie gromady, w sposób na miejscu praktykowany liczbę mandatów, przypadającą na daną gromadę (§ 6), lub podział na okręgi wyborcze, liczbę mandatów w każdym okręgu, wyznaczone lokale wyborcze, pełny skład gminnej komisji wyborczej, miejsce, dzień i godziny wyłożenia spisów wyborców i termin składania reklamacyj, treść § 9 ust. 2 i 3 niniejszego regulaminu oraz miejsce, dzień i godzinę głosowania (Wzór Nr. 5).

(3) Skład gromadzkiej lub okręgowych komisji wyborczych sołtys podaje do powszechnej wiadomości na terenie gromady w przeddzień głosowania.

§ 9. (1) Spisy wyborców winny być wyłożone w urzędzie gminnym nazajutrz po dniu ogłoszenia przez sołtysa wyborów (§ 8 ust. 2) na przeciąg trzech dni.

(2) W czasie wyłożenia spisów, każdy mieszkaniec gromady, a w razie podziału na okręgi — mieszkaniec okręgu, ma prawo przeglądać spisy wyborców swej gromady lub swego okręgu i wnosić do gminnej komisji wyborczej udokumentowane reklamacje z żądaniem dodatkowego wpisania lub skreślenia ze spisów. Reklamacje z powodu pominięcia gminna komisja wyborcza załatwia możliwie bezwzględnie, najpóźniej jednak w ciągu 2-ech dni po dniu wniesienia reklamacji i o decyzji zawiadamia reklamującego. W razie wniesienia reklamacji o skreślenie, komisja wyborcza najpóźniej następnego dnia po wniesieniu reklamacji winna zawiadomić o tem osobę, której umieszczenie w spisie wyborców zakwestjonowano, z pouczeniem, iż przysługuje jej prawo wniesienia swej obrony do komisji wyborczej na piśmie lub ustnie w ciągu następnego dnia po dniu ustnego lub pisemnego zawiadomienia.

(3) Reklamacje rozstrzyga dla całej gminy gminna komisja wyborcza i ustala ostatecznie spisy wyborców. Od tych decyzji niema odwołania.

§ 10. (1) Przewodniczący komisji wyborczej czuwa nad zapewnieniem porządku w czasie wyborów zarówno w lokalu wyborczym, jak i przed tym lokalem. Przewodniczący może zarządzić usunięcie z lokalu wyborczego osób, które zakłócają spokój lub naruszają przepisy zawarte w ust. 2 oraz może wydawać zarządzenia, zdążające do zapewnienia wyborcom dostępu do lokalu wyborczego i do urny wyborczej.

(2) W dniu głosowania nie wolno w lokalu wyborczym, w budynku, w którym się ten lokal znajduje, na ulicy i na placu przed wejściem do budynku w promieniu stu metrów wygłaszać przemówień do wyborców i w jakikolwiek inny sposób agitować.

(3) Starosta powiatowy celem zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w czasie wyborów może zarządzić wyznaczenie przy poszczególnych komisjach wyborczych posterunków policyjnych.

§ 11. (1) Przed rozpoczęciem wyborów przewodniczący komisji wyborczej po odczytaniu wyborcom §§ 3, 4, 10, 11, 12, 13, 14, 25, 28, 29, 30 oraz w gromadach niepodzielonych na okręgi wyborcze §§ 15, 16, 17, 18, 20, 21 i 22, a w gromadach podzielonych na okręgi wyborcze ponadto §§ 23 i 24 niniejszego regulaminu, wzywa zebranych do zgłaszania kandydatów. Kandydaty winny być zgłoszone bezpośrednio po wezwaniu przewodniczącego.

(2) Wybór radnych gromadzkich i ich zastępców przeprowadza się jednocześnie w jednym głosowaniu.

(3) Kandydatów na radnych gromadzkich zgłasza się oddzielnie od kandydatów na zastępców radnych gromadzkich, jednak wszystkich bezpośrednio po wezwaniu przewodniczącego komisji wyborczej (ustęp 1).

(4) Jedna i ta sama osoba nie może być zgłoszona na radnego i na zastępcę radnego. W przypadku takiego zgłoszenia osobę tę komisja wyborcza skreśla z listy kandydatów na zastępców radnych i uznaje ją jedynie jako kandydata na radnego.

§ 12. (1) Zgłoszenie skutecznia się na piśmie lub ustnie do protokołu i może zawierać nazwiska najwyżej tylu kandydatów, ilu radnych lub ich zastępców ma być wybranych w danej gromadzie lub okręgu wyborczym. Winno ono być podpisane lub zgłoszone:

- a) w gromadach niepodzielonych na okręgi wyborcze przez co najmniej 1/20 część liczby uprawnionych do głosowania wyborców gromady,
- b) w gromadach zaś podzielonych na okręgi wyborcze przez co najmniej 1/10 część liczby uprawnionych do głosowania wyborców danego okręgu wyborczego.

W każdym przypadku liczbę 15 wyborców należy uznać za wystarczającą do zgłoszenia kandydatów na radnych gromadzkich i ich zastępców.

(2) W zgłoszeniu należy wymienić imię, nazwisko, imię ojca, wiek i miejsce zamieszkania każdego kandydata.

(3) Każdy kandydat powinien oświadczyć się, iż zgadza się na wystawienie jego kandydatury oraz że posiada prawo wybieralności. Uczynić to może bądź przez podpisanie deklaracji na piśmie, którą dołącza się do zgłoszenia, bądź przez oświadczenie ustne na zapytanie przewodniczącego komisji wyborczej.

(4) Na prośbę wyborców i zgodnie z ich wola, każdy może w obecności przewodniczącego komisji wyborczej wypisać zgłoszenie oraz podpisać za niepiśmiennych wyborców.

§ 13. (1) Po zgłoszeniu kandydatów, komisja wyborcza bada, czy zgłoszenia były prawidłowe i czy zgłoszeni kandydaci mają prawo wybieralności, poczem ustala listy ważne zgłoszonych kandydatów na radnych i kandydatów na zastępców radnych, które przewodniczący komisji wyborczej ogłasza zebranym i wyklada do przeglądu w miejscu widocznym i dostępnym dla wyborców (Wzór Nr. 6).

(2) W przypadku, gdy ogólne liczby ważne zgłoszonych kandydatów na radnych lub na zastępców radnych równają się liczbie mandatów — głosowanie na radnych lub na zastępców radnych nie odbywa się, a za wybranych na radnych lub na zastępców radnych uznaje się zgłoszonych kandydatów.

§ 14. (1) Głosowanie na radnych gromadzkich i ich zastępców odbywa się jawnie, na żądanie zaś 1/5 liczby obecnych na zebraniu wyborców — tajnie.

(2) Wniosek o przeprowadzenie tajnego głosowania winien być złożony na piśmie lub do protokołu komisji wyborczej i podpisany lub zgłoszony przez co najmniej 1/5 liczby obecnych na zebraniu wyborców. W przypadku zgłoszenia takiego wniosku przewodniczący ogłasza zebranym, że głosowanie

odbędzie się tajnie, t. j. zapomocą kart do głosowania i kopert.

(3) Przed przystąpieniem do głosowania tajnego komisja wyborcza sprawdza, czy urna wyborcza jest próżna, poczem urnę zamyka.

Wybór radnych i ich zastępców w gromadach niepodzielonych na okręgi wyborcze.

§ 15. (1) Głosowanie odbywa się w sposób następujący: wyborcy podchodzą kolejno do stołu, przy którym urzęduje komisja wyborcza i wymieniają swoje miejsce zamieszkania, Nr. domu, imię i nazwisko, przewodniczący zaś komisji wyborczej sprawdza, czy w spisie wyborców figuruje dany wyborca.

(2) Wyborca nieumieszczony w spisie wyborców nie ma prawa głosu.

(3) Przewodniczący (zastępca) oraz każdy członek komisji wyborczej (zastępca) ma prawo zakwestjonować tożsamość osoby wyborcy. Uczynić to jednak mogą, dopóki wyborca nie oddał głosu. Wyborca nieposiadający dokumentów, uznanych przez komisję za wystarczające może powołać się na świadectwo 2-ch wiarogodnych świadków znanych komisji. Decyzja w sprawie tożsamości osoby wyborcy należy do komisji wyborczej. Od tej decyzji niema odwołania.

(4) Po odszukaniu wyborcy w spisie wyborców przewodniczący odnotowuje w spisie oddanie głosu, a wyborca:

- a) w przypadku głosowania jawnego — wymienia imiona i nazwiska ewentualnie imiona ojców tych z pośród ważnie zgłoszonych kandydatów na radnych, a następnie na zastępców radnych, na których oddaje głos, przyczem może wymienić kandydatów zarówno na radnych, jak i na zastępców radnych, każdych w ilości nieprzekraczającej 1/4 liczby mandatów, jaka przypada na daną gromadę. Przy ustalaniu 1/4 liczby mandatów ułamki odrzuca się. W miarę oddawania głosów jeden z członków komisji wyborczej notuje na karcie obliczenia głosy ważnie oddane na poszczególnych kandydatów na radnych, drugi zaś członek komisji wyborczej na drugiej karcie obliczenia notuje głosy ważnie oddane na poszczególnych kandydatów na zastępców radnych (wzór Nr. 8);
- b) w przypadku głosowania tajnego — wyborca otrzymuje od przewodniczącego komisji wyborczej kopertę, wkłada do niej kartę do głosowania i oddaje przewodniczącemu, który wrzuca ją do urny wyborczej w obecności wyborcy.

§ 16. (1) W czasie głosowania jawnego komisja wyborcza nie uwzględni następujących osób, wymienionych przez wyborcę:

- a) nie figurujących wśród ważnie zgłoszonych kandydatów,
- b) wymienionych w ilości ponad 1/4 liczby mandatów,
- c) bez ustalenia niewątpliwie jednoś z ważnie zgłoszonych kandydatów. Wymienienie imienia jest niezbędne tylko wówczas, gdy

zgłoszono dwu lub więcej kandydatów tego samego nazwiska. W przypadku zgłoszenia dwu lub więcej kandydatów tego samego nazwiska i imienia należy wymienić imiona ojców,

d) kandydata zgłoszonego ważnie na zastępcę radnego, a wymienionego przez wyborcę jako kandydata na radnego i odwrotnie, kandydata, zgłoszonego ważnie na radnego, a wymienionego przez wyborcę jako kandydata na zastępcę radnego.

(2) Jeżeli wyborca wymieni dwa lub więcej razy nazwisko tego samego kandydata, komisja uwzględni to nazwisko tylko raz jeden.

§ 17. (1) Koperty do głosowania winny być ostemplowane pieczęcią gminy, w braku zaś takiej pieczęci — pieczęcią starosty powiatowego i posiadać w danej gromadzie jeden kształt, kolor i gatunek papieru.

(2) Karta do głosowania nie może być koloru oczywiście innego niż biały.

(3) Wyborca na jednej karcie do głosowania wpisuje imiona, nazwiska ewentualnie imiona ojców kandydatów na radnych i kandydatów na zastępców radnych. W tym celu karta do głosowania składa się z dwóch części: u góry pod tytułem „na radnych” wyborca wpisuje tych kandydatów, na których głosuje jako na radnych, — u dołu pod tytułem „na zastępców radnych” wpisuje tych kandydatów, na których głosuje jako na zastępców radnych. Nazwisko kandydata zgłoszonego ważnie na zastępcę radnego, a wpisanego na karcie do głosowania w części zatytułowanej „na radnych” komisja skreśla; tak samo postępuje komisja z nazwiskiem kandydata zgłoszonego ważnie na radnego, a wpisanem na karcie do głosowania w części zatytułowanej „na zastępców radnych” (Wzór Nr. 7).

(4) Karta do głosowania może zawierać zarówno kandydatów na radnych, jak i kandydatów na zastępców radnych, każdych w ilości nieprzekraczającej 1/4 liczby mandatów, jaka przypada na daną gromadę. Przy ustalaniu 1/4 liczby mandatów ułamki odrzuca się. Karta może być pisana lub odbita mechanicznie. Karta do głosowania, zawierająca mniejszą ilość nazwisk kandydatów na radnych lub na zastępców radnych aniżeli 1/4 liczby mandatów jest ważna. Ważna jest również karta, zawierająca tylko kandydatów na radnych lub tylko kandydatów na zastępców radnych.

§ 18. Po oddaniu głosów przez zebranych zarówno w przypadku głosowania jawnego, jak i tajnego, gdy już nikt z obecnych nie zgłasza się z oddaniem głosu, przewodniczący komisji wyborczej zapytuje zebranych, czy wszyscy już głosowali i uprzedza, iż głosowanie zostanie zamknięte, poczem w braku zgłaszających się zamyka głosowanie.

§ 19. Po zamknięciu głosowania komisja wyborcza ustala liczbę oddanych głosów. W tym celu:

- a) w przypadku głosowania jawnego, przewodniczący komisji wyborczej na podstawie notatek w spisie wyborców ustala ile głosów wogóle zostało oddanych, jeden zaś z człon-

ków komisji wyborczej na podstawie prowadzonej przez siebie karty obliczenia, ustala ile głosów padło na poszczególnych kandydatów na radnych, drugi członek komisji wyborczej, na podstawie drugiej karty obliczenia, ustala ile głosów padło na poszczególnych kandydatów na zastępców radnych;

- b) w przypadku głosowania tajnego, przewodniczący komisji wyborczej wyjmując z urny wyborczej kopertę, liczy je i porównuje liczbę ich z liczbą wyborców, którzy oddali głos według spisu wyborców. Jeżeli powyższe liczby nie są jednakowe, należy to zaznaczyć w protokole wyborczym z podaniem przyczyn, mogących ewentualnie wyjaśnić powyższą niezgodność. Następnie przewodniczący wyjmując z kopert karty do głosowania i odczytuje ich treść, dwaj zaś członkowie komisji wyborczej wpisują do dwóch kart obliczenia głosy, oddane ważnie na poszczególnych kandydatów na radnych i na zastępców radnych. W trakcie odczytywania karty do głosowania przewodniczący komisji wyborczej bada jej ważność oraz ważność oddania głosów na poszczególnych kandydatów. O nieważności karty do głosowania oraz głosów oddanych na poszczególnych kandydatów decyduje komisja wyborcza. Od tych decyzji niema odwołania (Wzór Nr. 8).

§ 20. (1) Nieważne są:

- karty do głosowania włożone do kopert urzędownie nieostemplowanych;
- karty koloru oczywiście innego niż biały;
- karty niewypełnione;
- karty, zawierające nazwiska ważnie zgłoszonych kandydatów na radnych lub zastępców radnych w ilości większej, aniżeli 1/4 liczby mandatów;
- karty zawierające prócz imion i nazwisk dopiski, przyczem tytuły poszczególnych części karty „na radnych” i „na zastępców radnych” oraz znaki pisarskie przy nazwiskach nie powodują nieważności karty;
- karty wyraźnie nieczytelne.

(2) Kandydatów, wymienionych na karcie do głosowania bez ustalenia niewątpliwie osoby jednego z ważnie zgłoszonych kandydatów, komisja wyborcza uznaje za nieważnych. Wymienienie imienia jest niezbędne tylko wówczas, gdy zgłoszono dwu lub więcej kandydatów tego samego nazwiska. W przypadku zgłoszenia dwu lub więcej kandydatów tego samego nazwiska i imienia należy wymienić imiona ojców. Błędy i niedokładności pisowni nie powodują nieważności kandydata, o ile tylko nie zachodzi wątpliwość co do jego tożsamości.

(3) Skreślenie nazwiska i dopisanie innego nie powoduje nieważności karty do głosowania. Jeżeli karta do głosowania zawiera część kandydatów nieważnych, część zaś ważnych, karta do głosowania jest ważna, komisja wyborcza uwzględnia jednak wówczas tylko kandydatów ważnych. Jeżeli karta zawiera dwa lub więcej razy nazwisko tego samego

kandydata, komisja uwzględnia to nazwisko tylko raz jeden.

(4) Z kilku znalezionych w kopercie, prawidłowo wypełnionych i o jednakowej treści kart do głosowania, komisja wyborcza uznaje za ważną tylko jedną kartę. Jeżeli zaś w kopercie znaleziono dwie lub więcej kart do głosowania o różnej treści, łączna zaś suma nazwisk kandydatów przekracza 1/4 liczby mandatów, komisja wyborcza wszystkie znajdujące się w kopercie karty uznaje za nieważne.

§ 21. Za wybranych na radnych lub zastępców radnych gromadzkich uznaje się tych z pośród ważnie zgłoszonych kandydatów, którzy uzyskali kolejno największą ilość ważnych głosów nie mniejszą jednak od 1/10 wszystkich ważnie oddanych głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej.

§ 22. (1) Jeżeli żaden z kandydatów na radnych lub zastępców radnych lub nie wszystkich kandydatów uzyskał co najmniej 1/10 część wszystkich ważnie oddanych głosów następuje niezwłocznie głosowanie ściślejsze, przyczem komisja wyborcza kreśla z listy ważnie zgłoszonych kandydatów, osoby, które w pierwszym głosowaniu uzyskały najmniejsze ilości głosów, w ten sposób, ażeby liczba pozostałych kandydatów nie była większa od podwójnej liczby mandatów, pozostałych do obsadzenia. Przy tem głosowaniu wyborca wymienia kandydatów w ilości najwyższej 1/4 liczby mandatów, jaka przypada jeszcze do obsadzenia. Ułamki, powstałe przy ustaleniu 1/4 liczby mandatów, zaokrągla się w górę do jedności.

(2) Przepisy w sprawie trybu głosowania, ustalania liczby głosujących i liczby ważnie oddanych głosów na poszczególnych kandydatów, stosowane przy pierwszym głosowaniu, mają tu analogiczne zastosowanie. Za wybranych na radnych lub zastępców radnych w głosowaniu ściślejszem uznaje się tych kandydatów, którzy uzyskali kolejno największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej.

(3) Głosowanie ściślejsze jest ostateczne.

Wybór radnych w gromadach, podzielonych na okręgi wyborcze.

§ 23. (1) Obszar gromady może być podzielony na jednomandatowe, dwumandatowe lub trzymandatowe okręgi wyborcze.

(2) Kandydować można tylko w jednym okręgu wyborczym danej gromady, w której posiada się prawo wybierania do rady.

§ 24. Przepisy niniejszego regulaminu, dotyczące sposobu oddawania głosów, ustalania wyniku wyborów, głosowania ściślejszego oraz wyborów uzupełniających, obowiązujące w gromadach niepodzielonych na okręgi wyborcze obowiązują analogicznie w gromadach, podzielonych na okręgi wyborcze, z tem, że wszystkie te czynności wykonywane są dla poszczególnych okręgów wyborczych oddzielnie i że

wyborca ma prawo głosować tylko na jednego z ważnie zgłoszonych kandydatów na radnych oraz na jednego z ważnie zgłoszonych kandydatów na zastępców radnych.

Wybory uzupełniające.

§ 25. (1) Jeżeli w wyniku wyborów, o których mowa w poprzednich paragrafach, nie wszystkie mandaty radnych lub zastępców radnych zostaną obsadzone komisja wyborcza zarządza wybory uzupełniające.

(2) Przy wyborach uzupełniających stosuje się analogicznie postanowienia niniejszego regulaminu, które miały zastosowanie przy wyborach głównych (głosowanie pierwsze ewentualnie ściślejsze) z tem, że o ile do obsadzenia pozostaje liczba mandatów ponad 4, — w głosowaniu ograniczonym na $\frac{1}{4}$ ułamek odrzuca się, o ile zaś liczba mandatów wynosi mniej niż 4 — ułamki zaokrągla się do jedności.

(3) W przypadku, gdy pierwsze wybory uzupełniające nie dadzą rezultatu komisja wyborcza zarządza powtórne wybory uzupełniające. Jeżeli w wyniku powtórnych wyborów uzupełniających nie wszystkie mandaty radnych, bądź zastępców radnych zostały obsadzone komisja wyborcza uznaje wybory za zakończone.

Protokół wyborczy.

§ 26. (1) Po ustaleniu i ogłoszeniu zebraniem wyborcom wyniku wyborów, komisja wyborcza każdego okręgu sporządza protokół, który winien zawierać: datę, czas trwania (początek i koniec) oraz miejsce wyborów, ewentualnie okręg wyborczy, skład komisji wyborczej, czy głosowanie było jawne czy tajne, liczbę uprawnionych i liczbę głosujących wyborców, listy ważnie zgłoszonych kandydatów na radnych i na zastępców radnych, liczby ważnie oddanych głosów na poszczególnych kandydatów na radnych i na zastępców radnych, liczbę głosów unieważnionych, imię, nazwisko, wiek i miejsce zamieszkania wybranych na radnych i na zastępców radnych (Wzór Nr. 9).

(2) Protokół podpisują przewodniczący i wszyscy obecni członkowie komisji wyborczej.

(3) Do protokołu dołącza się zgłoszenia kandydatów, spisy wyborców, karty do głosowania (ważne i unieważnione) oraz karty obliczenia.

§ 27. Po zakończeniu wyborów przewodniczący komisji wyborczych każdego okręgu dostarczają przewodniczącemu gminnej komisji wyborczej protokoły wyborcze wraz z aktami. Na podstawie protokółów komisji wyborczych gminna komisja wyborcza sporządza ogólne zestawienie wyników wyborów

dla całej gromady. Odpis ogólnego zestawienia wyników wyborów przewodniczący gminnej komisji wyborczej przesyła bezzwłocznie staroście powiatowemu (Wzór Nr. 10).

Protesty wyborcze i unieważnienie wyboru z urzędu.

§ 28. Wybory są nieważne:

- a) jeżeli zostanie stwierdzone, że przy wyborach dopuszczono się przekupstw, fałszu lub jakiegokolwiek podstępu, a popełnione przestępstwa mogły wpłynąć na wynik wyborów;
- b) jeżeli wybory przeprowadzone zostały niezgodnie z przepisami niniejszego regulaminu, a popełnione uchybienia mogły wpłynąć na wynik wyborów.

§ 29. (1) W ciągu trzech dni po dniu wyborów ta sama liczba wyborców, jaka jest uprawniona do zgłoszenia kandydatów (§ 12) ma prawo wnieść na piśmie uzasadniony protest przeciwko wyborom, z żądaniem unieważnienia wyborów w całości w danej gromadzie lub w danym okręgu wyborczym, albo też wyboru poszczególnych osób.

(2) Protesty wnosi się na ręce przewodniczącego gminnej komisji wyborczej, który w terminie 3-dniowym winien je przesłać z odpowiednimi wyjaśnieniami do starosty powiatowego.

§ 30. (1) O nieważności w całości lub części, z urzędu i na skutek protestu orzeka starosta powiatowy, stosując postanowienia, zawarte w art. 31 ustawy.

(2) W razie unieważnienia wyboru, starosta powiatowy w ciągu 14 dni zarządza nowe wybory całkowite, bądź uzupełniające (§ 25).

(3) Po zakończeniu wyborów gminna komisja wyborcza przekazuje akta wójtowi do przechowania w archiwum gminy.

Postanowienia końcowe.

§ 31. Czynności wójta i sołtysa, przewidziane niniejszym regulaminem, w braku tych organów spełniają organa tymczasowe, powołane w myśl przepisów art. 20 ust. 5, art. 50, art. 55 ust. 2 oraz art. 72 i 73 ustawy.

§ 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Załączniki do rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 października 1933 r. (poz. 606).

Wzór Nr. 1.
do § 16
do § 2.

S P I S W Y B O R C Ó W

uprawnionych do głosowania przy wyborze sołtysa i podsołtysa radnych gromadzkich i ich zastępców

w gromadzie (okręgu Nr.)

Nr. porz.	Miejscowość (osiedle)	Nr. domu	Nazwisko	Imię	Data urodzenia (rok, miesiąc i dzień)	Od kiedy zamieszkuje na terenie gromady (okręgu)	Stwierdzenie oddania głosu				Uwagi oraz odnotowania specjalnego tytułu zapisu jak np. „właściciel nieruchomości”, „funkcjonariusz samorządu terytorjalnego”		
							na sołtysa i podsołtysa	na radnych gromadzkich i ich zastępców	głównem	ściślejszem			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

WÓJT (podpis)

(miejscowość), dnia 193 r.

UWAGA: Powołane §§ oznaczają: u góry — regul. wyb. na sołtysa i podsołtysa u dołu — regul. wyb. do rady gromadzkiej.
Wzór ma zastosowanie zarówno przy wyborach sołtysa i podsołtysa, jak i radnych gromadzkich i ich zastępców z tem, że zbędne rubryki skreśla się.

STAROSTA POWIATOWY

w

Nr.

dnia 193... r.

Do

Pana

w

Wzór Nr. 3

do § 17

do § 7.

Na podstawie § 17
§ 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia
17 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. $\frac{603}{600}$) mianuję Pana
Przewodniczącym Gminnej (Gromadzkiej) (Okręgowej) Komisji Wyborczej przy wy-
borach $\frac{\text{sołtysa i podsołtysa}}{\text{do rady gromadzkiej}}$ w (Okręg Nr.).

Starosta powiatowy

UWAGA: Powołane §§ oznaczają: u góry — regul. wyb. na sołtysa i podsołtysa
u dołu — regul. wyb. do rady gromadzkiej.

Wzór ma zastosowanie zarówno przy wyborach sołtysa i podsołtysa, jak i radnych gromadzkich
i ich zastępców z tem, że zbędne rubryki skreśla się.

PRZEWODNICZĄCY GMINNEJ
(GROMADZKIEJ) (OKRĘGOWEJ)
KOMISJI WYBORCZEJ

w

dnia 193... r.

Do

Pana

w

Wzór Nr. 4

do § 17

do § 7.

Na podstawie § 17
§ 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia
17 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. $\frac{608}{606}$) i zarządzenia
Starosty Powiatowego w z dnia 193... r.
L..... powołuję Pana na członka gminnej (gromadzkiej) (okręgowej) komisji wy-
borczej przy wyborach $\frac{\text{sołtysa i podsołtysa}}{\text{do rady gromadzkiej}}$ w (Okręg Nr.)

(Równocześnie wyznaczam Pana jako swego zastępcę).

Przewodniczący Gminnej (Gromadzkiej)
(Okręgowej) Komisji Wyborczej

UWAGA: Powołane §§ oznaczają: u góry — regul. wyb. na sołtysa i podsołtysa
u dołu — regul. wyb. do rady gromadzkiej.

Wzór ma zastosowanie zarówno przy wyborach sołtysa i podsołtysa, jak i radnych gromadzkich
i ich zastępców z tem, że zbędne rubryki skreśla się.

O G Ł O S Z E N I E.

Na podstawie § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 606) oraz zarządzenia Starosty Powiatowego w z dnia 193... r. Nr. podaję do powszechnej wiadomości, iż wybory radnych gromadzkich i ich zastępców odbędą się w dnia 193... r. o godzinie

Na całą gromadę przypada mandatów radnych i tyleż mandatów zastępców radnych.

Obszar gromady został podzielony na okręgów wyborczych, a mianowicie:

I okręg wyborczy wybiera radnych i tyleż zastępców radnych

II " " " " " " " " " " " "

Głosowanie odbędzie się w następujących lokalach wyborczych:

dla okręgu I w

" " II w

i t. d.

Spisy wyborców, uprawnionych do głosowania wyłożone są w Urzędzie Gminnym w, począwszy od dnia do dnia w godzinach od do

W czasie wyłożenia spisów, każdy mieszkaniec gromady (w razie podziału na okręgi — mieszkaniec okręgu), ma prawo przeglądać spisy wyborców danej gromady (względnie swego okręgu) i wносить do gminnej komisji wyborczej udokumentowane reklamacje z żądaniem dodatkowego wpisania lub skreślenia ze spisów. Reklamacje z powodu pominięcia gminna komisja wyborcza załatwia możliwie bezzwłocznie, najpóźniej jednak w ciągu 2-ch dni po dniu wniesienia reklamacji i o decyzji zawiadamia reklamującego. W razie wniesienia reklamacji o skreślenie, komisja wyborcza najpóźniej następnego dnia po wniesieniu reklamacji winna zawiadomić o tem osobę, której umieszczenie w spisie wyborców zakwestjonowano, z pouczeniem, iż przysługuje jej prawo wniesienia swej obrony do komisji wyborczej na piśmie lub ustnie w ciągu następnego dnia po dniu ustnego lub pisemnego zawiadomienia.

Reklamacje rozstrzyga dla całej gminy gminna komisja wyborcza i ustala ostatecznie spisy wyborców. Od tych decyzji niema odwołania.

Skład gminnej Komisji Wyborczej:

Przewodniczący

Członkowie:

SOŁTYS

....., dnia 193... r.
(miejscowość)

.....
(podpis)

Wzór Nr. 6
do §§ 12 i 20
do § 13.

L I S T A

kandydatów na sołtysa i podsołtysa, uznanych przez
na (zastępców) radnych gromadzkich
Komisję Wyborczą za ważnie zgłoszonych.

(nazwisko, imię, imię ojca, wiek, miejsce zamieszkania)

- 1)
- 2)
- 3)

i t. d.

....., dnia 193... r.
(miejscowość)

**PRZEWODNICZĄCY KOMISJI
WYBORCZEJ**

.....
(podpis)

UWAGA: Powołane §§ oznaczają: u góry — regulaminu wyborczego na sołtysa i podsołtysa
u dołu — regulaminu wyborczego do rady gromadzkiej.
Wzór ten ma zastosowanie do wyborów sołtysa, podsołtysa, radnych gromadzkich i ich zastępców z tem, że zbędne rubryki skreśla się.

Wzór Nr. 7
do § 17.

Na radnych

(nazwisko, imię, imię ojca)

- 1)
- 2)
- 3)

Na zastępców radnych

(nazwisko, imię, imię ojca)

- 1)
- 2)
- 3)

GROMADA
 Okręg wyb. Nr.
 Głosowanie: Głównie—Ścisłejsze
 Wybory uzupełniające: I-II

Wzór Nr. 8
 do §§ 21 i 23
 do §§ 15, 19.

K a r t a o b l i c z e n i a g ł o s ó w
 przy wyborach: sołtysa i podsołtysa
 (zastępców) radnych gromadzkich

Imię		wpisuje się ogólną liczbę uzyskaną przez kand. ważnych głosów
Nazwisko		

i t. d. Przewodniczący Komisji Wyborczej
 (miejscowość), dn. 193 .. r. (podpis)
 Członkowie:

Powołane §§ oznaczają: u góry — regulaminu wyborczego na sołtysa i podsołtysa
 u dołu — regulaminu wyborczego do rady gromadzkiej.

Uwaga: W poszczególnych kratkach karty oznacza się kreską każdy otrzymany przez odnośnego kandydata ważny głos.

W wypadku, gdy zbraknie przewidzianych na karcie krutek dla któregośkolwiek z kandydatów, należy jego nazwisko wpisać do wolnej rubryki, w braku zaś takiej na tej samej karcie, należy wpisać na nowej karcie i notować w dalszym ciągu oddane głosy.

Wzór ten ma zastosowanie do wszelkiego rodzaju wyborów zarówno sołtysa i podsołtysa, jak i radnych gromadzkich i ich zastępców, z tem, że zbędne rubryki skreśla się.

PROTOKÓŁ WYBORCZY

przy wyborze radnych gromadzkich i ich zastępców

w gromadzie w

(Okręg Nr.).

Dnia 193... r. w gm. pow. odbyły się wybory radnych gromadzkich i ich zastępców, każdych w liczbie, Czas trwania wyborów: od godz. do godz. z przerwami od godz. do godz.

Głosowanie było jawne (tajne). Za tajnem głosowaniem wypowiedziało się wyborców z pośród obecnych na zebraniu.

Skład Komisji Wyborczej: Przewodniczący:

Członkowie:

Liczba uprawnionych do głosowania Liczba głosujących
Liczba głosów nieważnych
Liczba oddanych głosów ważnych

Ważnie zgłoszeni kandydaci:

na radnych

(nazwisko, imię, imię ojca, wiek,

- 1)
miejsce zamieszkania)
- 2)
- 3)
- 4)
- i t. d.

na zastępców radnych

(nazwisko, imię, imię ojca, wiek,

- 1)
miejsce zamieszkania)
- 2)
- 3)
- 4)
- i t. d.

Głosowanie główne:

Liczba głosów ważnie oddanych na poszczególnych kandydatów:

na radnych

(nazwisko, imię)

- 1) otrzymał głosów
- 2) " " "
- i t. d.

na zastępców radnych

(nazwisko, imię)

- 1) otrzymał głosów
- 2) " " "
- i t. d.

I. $\frac{1}{10}$ wszystkich ważnych głosów otrzymali i zostali wybrani:

na radnych

(nazwisko, imię, imię ojca)

- 1)
- 2)
- 3)
- i t. d.

na zastępców radnych

(nazwisko, imię, imię ojca)

- 1)
- 2)
- 3)
- i t. d.

II. Żaden z kandydatów nie otrzymał $\frac{1}{10}$ wszystkich ważnych głosów.

(W przypadku II i I, o ile nie wszystkie mandaty zostały obsadzone).

Przeprowadzono głosowanie ściślejsze na następujących kandydatów, którzy uzyskali ważnie oddanych głosów:

na radnych

(nazwisko, imię)

- 1) otrzymał głosów
- 2) " " "
- i t. d.

na zastępców radnych

(nazwisko, imię)

- 1) otrzymał głosów
- 2) " " "
- i t. d.

Wobec tego w głosowaniu ściślejszem zostali wybrani:

na radnych

(nazwisko, imię, imię ojca)

- 1)
- 2)
- i t. d.

na zastępców radnych

(nazwisko, imię, imię ojca)

- 1)
- 2)
- i t. d.

Wynik wyborów został należycie ogłoszony.

Przewodniczący Komisji Wyborczej:

Członkowie:

Wzór Nr. 10

do § 27.

OGÓLNE ZESTAWIENIE

wyników wyborów radnych gromadzkich i ich zastępców w gromadzie.....

Na gromadę przypada mandatów radnych i tyleż mandatów zastępców radnych gromadzkich.

Skład Gminnej Komisji Wyborczej: Przewodniczący: (nazwisko i imię)

Członkowie:

Obszar gromady podzielony był na okręgów wyborczych.

Zestawienie wyników dla całej gromady.

Liczba uprawnionych do głosowania:

Liczba głosujących:

Liczba głosów nieważnych:

Liczba głosów ważnie oddanych:

Liczba głosów ważnie oddanych na wybranych kandydatów:

na radnych**na zastępców radnych**

1) (nazwisko, imię, wiek, zamiesz.) otrzymał głosów 1) (nazwisko, imię, wiek, zamiesz.) otrzymał głosów

2) " " 2) " " "

i t. d.

i t. d.

Zestawienie wyników dla poszczególnych okręgów.

Okręg Nr. I. mandatów..... Dzień głosowania

Skład Komisji Wyborczej: Przewodniczący:

Członkowie:

Liczba uprawnionych do głosowania:

Liczba głosujących:

Liczba głosów nieważnych:

Liczba głosów oddanych na poszczególnych kandydatów:

na radnych**na zastępców radnych**

1) (nazwisko, imię, wiek, zamiesz.) otrzymał głosów 1) (nazwisko, imię, wiek, zamiesz.) otrzymał głosów

2) " " 2) " " "

Wybrano**na radnych****na zastępców radnych**

1) (nazwisko, imię, wiek, zamieszkanie) 1) (nazwisko, imię, wiek, zamieszkanie)

2) 2)

i t. d.

Okręg Nr. II. mandatów..... dzień głosowania

(jak wyżej)

i t. d.

Przewodniczący Gminnej Komisji Wyborczej

(podpis)

Członkowie:

..... (miejscowość) , dnia 193 .. r.